

Toespraak Dane Beerling | 1999

Nationale Herdenking
15 augustus 1945

Bevrijd

Er waren er waarvoor het een complete verrassing was; een donderslag bij heldere hemel.

Al een tijd hadden geruchten gecirculeerd dat de bevrijding nabij was en het had velen hoop gegeven.

Zij die in de barakken lagen en zich hadden voorbereid op de dood, leefden weer op.

Wie verspreidde ze toch, die geruchten?

Wie toch gaf die valse hoop?

Eenzovele keren als er geruchten waren, evenzovele keren was er géén sprake van bevrijding.

Steeds sterker werd de honger gevoeld.

Steeds zieker werd men en gaf de hoop op.

En werd het donder in de Jappenkampen, buiten de Jappenkampen.

Mannen, vrouwen, kinderen, ze waren allen oud geworden in die jaren van onvrijheid en ontberingen, van ziekten en dood.

Europeanen, Indo-Europeanen, Chinezen en wie allemaal niet?

Ze wachten al zo lang...

Opnieuw was er een gerucht.

Er was een atoombom gevallen op Japan, zei men...

Er waren twee atoombommen gevallen op Japan, zei men...

Wat zijn atoombommen?

Er vlogen vliegtuigen over en uit buiken van sommige zilveren vogels vielen pakken.

Ze hingen aan parachutes en dreven naar omlaag, zachtjes wiegend door de wind.

Men wees: daar! Daar!, tranen in de ogen.

Men wuifde.

Werd dat gezien daarboven? Ze vlogen zo hoog.

Zo dicht bij... God.

Opeens was er een vlag!

Waar kwam dat rood-wit-blauw vandaan?

Er was feest en men juichte de kelen schor!

Luidop zingend: Wilhelmus va..
Fluisterend: Merdeka!
Luidop zingend: van Nassau
lets hoorbaarder fluisterend: Merdeka!
lets minder luid zingend sauen be
Roepend: Merdeka!
Fluisterend zingen; van Duitsen bl..
Luidop schreeuwend Merdeka!

De vrijheid werd in bloed gedrenkt.
Bloed, bloed. Bloed...

Er waren er waarvoor het een complete
verrassing was: Bersiap viel als een bom midden
in een feestende menigte.
Het projectiel spatte uiteen en zaaide rondom
dood en verderf.

Welke woorden heb ik!
Riep de dichter
Met welke hand pak ik de pen
als ik met bloed moet schrijven?

Hoe zeg ik wat ik voel
als mijn gezicht verdwenen is,
m'n lichaam is uiteengereten.

Hoe zeg ik dat ik van je
hou nu mijn ziel te zwaar
is om te stijgen?